

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश बुटवल

पाठ्यक्रम उपर सुझाव सम्बन्धी सूचना ।

सूचना नं. १९४/२०८१-०८२,

मिति: २०८१/०९/१९

प्रदेश लोक सेवा आयोग नियमावली, २०७६ को नियम ६ बमोजिम पाठ्यक्रम निर्माण समितिबाट निर्माण गरिएका तपसिल बमोजिमका प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका तपसिल अनुसारका सेवा, समूहका सहायकस्तर पाँचौं तहका पदहरूको खुला, आन्तरिक र अन्तर तह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रमहरू आयोगको वेबसाइटको सूचना खण्डमा राखिएको छ । उक्त पाठ्यक्रम उपर केही सुझाव भएमा आयोगको इमेल ठेगाना ppsc.lumbini@gmail.com मा वा अन्य माध्यमद्वारा ७ (सात) दिनभित्र आइपुग्ने गरी पठाइदिनुहुन आयोगको मिति २०८१।०९।१९ गतेको निर्णयानुसार सम्बन्धित सबैको जनकारीका लागि अनुरोध छ ।

तपसिल:

१. प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत वन सेवा, बोटानी समूह, सहायकस्तर पाँचौं तहको बोटानी प्राविधिक वा सो सरह पदको खुला, अन्तर तह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम,
२. प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, पब्लिक हेल्थ नर्सिङ समूह, सहायकस्तर पाँचौं तह, पब्लिक हेल्थ नर्स पदको खुला, अन्तर तह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम,
३. प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, जनरल नर्सिङ समूह, सहायकस्तर पाँचौं तह, स्टाप नर्स पदको खुला, अन्तर तह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम ।

लक्ष्मण प्रसाद ज्ञवाली
वरिष्ठ शिक्षा अधिकृत

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, जनरल नर्सिङ्ग समूह, सहायक पाँचौं तह स्टाफ नर्स पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा:— यस पाठ्यक्रम योजनालाई निम्न दुई चरणमा विभाजन गरिएकोछ ।

प्रथम चरण:- लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क:- २००

द्वितीय चरण:- अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क:- ३०

प्रथम चरण:- लिखित परीक्षा योजना (Written Examination)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		प्रश्न संख्या × अङ्कभार	समय
प्रथम	सामान्यज्ञान र सार्वजनिक व्यवस्थापन (General Awareness & Public Management)	१००	४०	वस्तुगत (Objective)	बहुवैकल्पिक (MCQs)	२० प्रश्न × २ अङ्क = ४०	४५ मिनेट
	सेवा सम्बन्धी कार्य ज्ञान (Job Based-Knowledge)					३० प्रश्न × २ अङ्क = ६०	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी कार्य ज्ञान (Job Based-Knowledge)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	छोटो उत्तर (Short Answer) लामो उत्तर (Long Answer)	१२ प्रश्न × ५ अङ्क = ६० ४ प्रश्न × १० अङ्क = ४०	२ घण्टा १५ मिनेट

द्वितीय चरण:-

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक अन्तर्वार्ता (Oral Interview)

द्रष्टव्य:-

- यो पाठ्यक्रम योजनालाई प्रथम चरण र द्वितीय चरण गरी दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।
- लिखित परीक्षामा यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिनेछ ।

प्रथम पत्र	खण्ड क		खण्ड ख									
	एकाइ	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
प्रश्न संख्या	१०	१०	६	४	४	१	२	५	६	१	१	१
द्वितीय पत्रका	खण्ड क				खण्ड ख							
एकाइ	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
अङ्क भार प्रश्न संख्या	६ प्रश्न × ५ अङ्क = ३० अङ्क र २ प्रश्न × १० अङ्क = २० अङ्क				६ प्रश्न × ५ अङ्क = ३० अङ्क र २ प्रश्न × १० अङ्क = २० अङ्क							

- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, जनरल नर्सिङ्ग समूह, सहायक पाँचौं तह स्टाफ नर्स पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

५. प्रथम पत्र र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टा छुट्टै हुनेछ। तर एकैदिनमा परीक्षा सञ्चालन हुनेछ।
६. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको विज्ञापन हुदाँका वखत (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
७. प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ।
८. बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको मेमोरीयुक्त विद्युतीय उपकरणहरू जस्तै: क्याल्कुलेटर मोबाइल फोन, स्मार्ट घडी लगायतका कुनै पनि वस्तुहरू प्रयोग गर्न पाइने छैन।
९. विषयगत प्रश्नहरूको हकमा तोकिएको अंकको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुईभन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिनेछ।
१०. परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्क भार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिइए अनुसार हुनेछ।
११. विषयगत प्रश्न हुने पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टा-छुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन्। परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नु पर्नेछ।
१२. यसभन्दा अगाडि लागु भएको माथी उल्लेखित सेवा समूह/उपसमूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ।
१३. पाठ्यक्रम लागू मिति:--

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, जनरल नर्सिङ्ग समूह, सहायक पाँचौं तह स्टाफ नर्स पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र (Paper I):

सामान्य ज्ञान र सार्वजनिक व्यवस्थापन तथा सेवा सम्बन्धी कार्य-ज्ञान

भाग १ (Part 1):-

सामान्य ज्ञान र सार्वजनिक व्यवस्थापन

(General Awareness & Public Management)

(२० प्रश्न × २ अङ्क = ४० अङ्क)

खण्ड (Section - A): (१० प्रश्न X २ अङ्क = २० अङ्क)

1. सामान्य ज्ञान (General Awareness)

- १.१. नेपालको भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक स्रोत र साधनहरू
- १.२. नेपालको ऐतिहासिक, सांस्कृतिक र सामाजिक अवस्था सम्बन्धी जानकारी
- १.३. लुम्बिनी प्रदेशको भौगोलिक, ऐतिहासिक, सांस्कृतिक र सामाजिक अवस्था सम्बन्धी जानकारी
- १.४. नेपालको आर्थिक अवस्था र चालु आवधिक योजना सम्बन्धी जानकारी
- १.५. लुम्बिनी प्रदेशको आर्थिक अवस्था र चालु आवधिक योजना सम्बन्धी जानकारी
- १.६. जैविक विविधता, दिगो विकास, वातावरण, प्रदुषण, जलवायु परिवर्तन र जनसंख्या व्यवस्थापन
- १.७. मानव जीवनमा प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने विज्ञान र प्रविधिका महत्वपूर्ण उपलब्धिहरू
- १.८. जनस्वास्थ्य, रोग, खाद्य र पोषण सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- १.९. नेपालको संविधान (भाग १ देखि ५ सम्म र अनुसूचीहरू)
- १.१०. संयुक्त राष्ट्रसंघ र यसका विशिष्टीकृत संस्था सम्बन्धी जानकारी
- १.११. क्षेत्रीय संगठन (सार्क, बिमस्टेक, आसियान र युरोपियन संघ) सम्बन्धी जानकारी
- १.१२. राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक गतिविधिहरू

खण्ड (Section - B): (१० प्रश्न X २ अङ्क = २० अङ्क)

2. सार्वजनिक व्यवस्थापन (Public Management)

- २.१. कार्यालय व्यवस्थापन (Office Management)
  - २.१.१. कार्यालय: (Office) परिचय, महत्व, कार्य र प्रकार
  - २.१.२. सहायक कर्मचारीका कार्य र गुणहरू
  - २.१.३. कार्यालय स्रोत साधन (Office Resources): परिचय र प्रकार
  - २.१.४. कार्यालयमा सञ्चारको महत्व, किसिम र साधन
  - २.१.५. कार्यालय कार्यविधि (Office Procedure) पत्र व्यवहार (Correspondence), दर्ता र चलानी (Registration & Dispatch), परिपत्र (Circular), तोक आदेश (Order), टिप्पणी लेखन र टिप्पणी तयार गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू
  - २.१.६. अभिलेख व्यवस्थापन (Record Management)
- २.२. निजामती सेवा ऐन र नियमावलीमा भएका देहायका व्यवस्थाहरू
  - २.२.१. निजामती सेवा, प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवाको गठन, संगठन संरचना, पदपूर्ति गर्ने तरिका र प्रक्रियाहरू

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, जनरल नर्सिङ्ग समूह, सहायक पाँचौं तह स्टाफ नर्स पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- २.२.२. कर्मचारीको नियुक्ति, सरुवा, बढुवा, बिदा, विभागीय सजाय र अवकाश
- २.२.३. कर्मचारीले पालन गर्नुपर्ने आचरण र कर्तव्यहरु
- २.३. सरकारी बजेट, लेखा र लेखापरीक्षण प्रणाली सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- २.४. सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अर्थ, सेवा प्रवाह गर्ने निकाय, तरिका र माध्यमहरु
- २.५. मानव अधिकार, सुशासन र सूचनाको हक सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- २.६. सार्वजनिक बडापत्र (Public Charter) महत्व र आवश्यकता
- २.७. व्यवस्थापनको अवधारणा तथा सार्वजनिक व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, समन्वय, निर्णय प्रक्रिया, उत्प्रेरण र नेतृत्व सम्बन्धी जानकारी
- २.८. मानवीय मूल्य मान्यता (Human Values), नागरिक कर्तव्य र दायित्व तथा अनुशासन
- २.९. Basics of Computer Science (MS Word, Excel, Power Point)
- २.१०. सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- २.११. वातावरण संरक्षण ऐन, २०७७ र वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ (लुम्बिनी प्रदेश)
- २.१२. सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी नियमावली, २०७६

भाग २ (Part):-II

सेवा सम्बन्धी कार्य ज्ञान

(Job Based-Knowledge)

(३० प्रश्न x २ अङ्क = ६० अङ्क)

3. Fundamentals of Nursing

- 3.1. Basic needs of clients
- 3.2. Nursing process
- 3.3. Common procedure of patient in Hospital setting
- 3.4. Nursing measures related to physical need of patients/clients
- 3.5. Vital signs and factors affecting vital signs
  - 3.5.1. Measurements of height and weight
  - 3.5.2. laboratory investigation and radiological diagnosis (x-ray, USG, MRI, CT scan, endoscopy, etc)
  - 3.5.3. Administration of drugs
  - 3.5.4. Blood Transfusion
- 3.6. First aid Management
  - 3.6.1. Drowning
  - 3.6.2. Bites (Snake, insect, dog and frost bite)
  - 3.6.3. Choking
  - 3.6.4. Hemorrhage and Shock
  - 3.6.5. Poisoning
  - 3.6.6. Burn
  - 3.6.7. Wound and Fracture
  - 3.6.8. Foreign body in ear, nose, eye and throat
  - 3.6.9. Fracture
  - 3.6.10. Epitaxial
- 3.7. Sterilization of different materials and equipments.
- 3.8. Professional and clients right
- 3.9. Code of ethics

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, जनरल नर्सिङ्ग समूह, सहायक पाँचौं तह स्टाफ नर्स पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 3.10. Stress and stress coping mechanism
  - 3.11. Nursing measures related to meeting various need of clients.
  - 3.12. Infection prevention techniques
  - 3.13. Health waste management
  - 3.14. Care of dead body, legal considerations
4. **Anatomy and physiology/ Basic applied science**
- 4.1. Descriptive terminologies of anatomy and physiology
  - 4.2. Organs and functions of different body system
    - 4.2.1. Introduction to Cell, tissue and embryology
    - 4.2.2. Respiratory System
    - 4.2.3. Cardio-vascular System
    - 4.2.4. Muscular skeletal system
    - 4.2.5. Gastro-intestinal System
    - 4.2.6. Urinary System
    - 4.2.7. Reproductive System
    - 4.2.8. Nervous System
    - 4.2.9. Special Sensory and Integumentary System
    - 4.2.10. Body temperature regulation mechanism
    - 4.2.11. Endocrine System
    - 4.2.12. Blood, Lymphatic and Immune System
  - 4.3. Fluid and electrolyte, Acid-Base & Rehydration Therapy
  - 4.4. Microbiology
    - 4.4.1. Terminology and Classification of microorganism and factors affecting them
      - 4.4.1.1. Bacteria, Virus, Protozoa, Fungi and Helminthes
    - 4.4.2. Immunology
  - 4.5. Biochemistry
    - 4.5.1. Types of solution, osmosis and diffusion
    - 4.5.2. Bimolecular and enzymes
    - 4.5.3. Blood coagulation mechanism
    - 4.5.4. Organ function test
  - 4.6. Pharmacology
    - 4.6.1. Pharmacokinetics and Pharmacodynamics
    - 4.6.2. Drugs acting on gastrointestinal, cardiovascular, renal, respiratory, musculoskeletal reproductive, central nervous system, skin, endocrine and hormonal drugs
    - 4.6.3. Drugs used in infection
    - 4.6.4. Emergency drugs & Essential drugs used in different health care institution in Nepal
5. **Community Health Nursing I /II**
- 5.1. Primary health care (Definition, elements, principles)
  - 5.2. Concept of health and illness
  - 5.3. Level of prevention/ intervention and screening
  - 5.4. PHCRD in Nepal
  - 5.5. Steps of home visit and community diagnosis
    - 5.5.1. Participatory Rural Appraisal (PRA)
    - 5.5.2. Rapid Rural Appraisal (RRA)
    - 5.5.3. Data processing

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, जनरल नर्सिङ्ग समूह, सहायक पाँचौं तह स्टाफ नर्स पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

5.5.4. Sampling

5.6. Nutrition relation to health

5.6.1. Classification, functions and sources of nutrients

5.6.2. Balanced diet, nutritional assessment and deficiency disorders (micro and macronutrient deficiency disorders)

5.6.3. Current nutritional programs in Nepal

5.6.3.1. Vitamin A and K program

5.6.3.2. Iodized salt supplementation program

5.6.3.3. Distribution of iron folate tablet program

5.6.3.4. Promotion of exclusive breast feeding

5.6.3.5. Deworming

5.6.3.6. Sarbottam Pitho

5.6.4. Nutritional requirements in All stages of life.

5.7. Milk pasteurization

5.8. Family

5.8.1. Types & Factors affecting family health

5.8.2. Nurse family contact

5.9. Communication

5.10. Epidemiology

5.11. Communicative disease

5.11.1. Cholera

5.11.2. COVID

5.11.3. Dengve

5.11.4. Rabies

5.11.5. Malaria

5.11.6. Japenese Encephalitis

5.11.7. Typhoid

5.11.8. Kalazar

5.11.9. Worm Infestation

5.11.10. Tuberlaris

5.12. Immunity

5.12.1. Immunization

5.12.1.1. Recommended immunization schedule for mothers and children by National Immunization program (NIP)

5.12.1.2. Preparation, administration, storage and maintenance of Cold chain of vaccines

5.12.1.3. Normal phenomena and side effects of vaccines and health teaching

5.13. Vital health indicators and statistics

5.13.1. Vital indicators (birth rate, death rate, population growth rate, life expectancy)

5.13.2. Health indicators (neonatal mortality rate, infant mortality, under 5 mortality rate, maternal mortality rate, fertility rate, incidence rate, prevalence rate, abortion rate, contraceptive prevalence rate)

5.13.3. Sources of statistics

5.14. Environmental sanitation & Water born disease

5.15. Health Education

5.16. Family planning

5.16.1. Methods, counseling process, preparation, doses, duration, mechanism of action, side effects, health teaching

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, जनरल नर्सिङ्ग समूह, सहायक पाँचौं तह स्टाफ नर्स पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

5.16.2. Emergency contraception/ post abortion contraception

5.16.3. Family planning services in NgOs & INGOs

5.17. Housing; needs and standards, effects of poor housing

5.18. **Concept of occupational** health and Occupational health hazards

5.19. **Under five Clinic**

5.19.1. Growth chart

5.19.2. MUAC

5.20. Topology of problems

5.21. FCHV program

5.22. School health program and nurse

6. Behavioral Science/ Mental health

6.1. Method to study behavior/ psychology

6.2. Factors affecting human behavior

6.3. Personality development theories

6.4. Characteristic of mentally healthy individual

6.5. Intelligence

6.6. **Motivation theories**

6.7. Components of mental health assessment

6.8. Common mental health Disorder/ problems

6.8.1. Psychosis

6.8.2. Neurosis

6.8.3. Personality disorder

6.8.4. Mental retardation

6.8.5. Substances and alcohol abuse

6.8.6. Suicide

6.8.7. Depression

6.8.8. Mania

6.8.9. GAD

6.8.10. Mental retardation

6.9. Mental health policy, strategies and act

6.10. Treatment modalities on mental ill individual

7. Nursing Care of Children

7.1. Definition of terms (Neonate, Infant, Toddler, Preschool, School age & Adolescence)

7.2. Growth and Developmental (characteristics, milestones and tasks)

7.3. **Common** Behavioral problems in children

7.4. Child assessment and anthropometry

7.5. Community based integrated management of neonatal and childhood illness (CBIMNCI)

7.6. Common health problems of children in Nepal and its nursing management and prevention

7.6.1. Dysentery

7.6.2. Diarrhea

7.6.3. Worm infestation

7.6.4. Malabsorption Syndrome

7.6.5. Hernia

7.6.6. Intestinal obstruction

7.6.7. Imperforate anus

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, जनरल नर्सिङ्ग समूह, सहायक पाँचौं तह स्टाफ नर्स पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 7.6.8. Hirschsprungs disease
- 7.6.9. Jaundice
- 7.6.10. Malnutrition
- 7.6.11. Undescended testis
- 7.6.12. Phymosis
- 7.6.13. Congenital heart disease
- 7.6.14. Rheumatic fever, rheumatic heart disease
- 7.6.15. Hemophilia
- 7.6.16. Nephrotic syndrome
- 7.6.17. Mental retardation
- 7.6.18. Downs syndrome
- 7.6.19. Spina bifida
- 7.6.20. Hydrocephaly, anencephaly
- 7.6.21. Cerebral palsy
- 7.6.22. Cleft lip, cleft palate
- 7.6.23. Scoliosis, lordships, club foot
- 7.6.24. Pyloric stenosis
- 7.6.25. Meningitis

Common health hazards of children in Nepal and its prevention

8. Nursing care of Adult I and II

8.1. Stress and crisis and body's response.

8.2. Disability & Rehabilitation

8.3. Medical/surgical nursing management of the diseases/disorders condition in different body system and its causes, signs/symptoms and diagnostic investigation

8.3.1. Nervous System

- 8.3.1.1. Meningitis
- 8.3.1.2. Encephalitis
- 8.3.1.3. Tetanus
- 8.3.1.4. Poliomyelitis
- 8.3.1.5. Epilepsy
- 8.3.1.6. Parkinson disease
- 8.3.1.7. Spinal cord injury
- 8.3.1.8. Head injury

8.3.2. Respiratory System

- 8.3.2.1. Pleurisy
- 8.3.2.2. Pneumothorax
- 8.3.2.3. Influenza
- 8.3.2.4. Bronchitis
- 8.3.2.5. Pneumonia
- 8.3.2.6. Bronchial asthma
- 8.3.2.7. Pulmonary embolism
- 8.3.2.8. COPD/ARDS
- 8.3.2.9. Asthma
- 8.3.2.10. Pleural effusion
- 8.3.2.11. Pulmonary tuberculosis

8.3.3. Urinary system

- 8.3.3.1. Urinary Tract Infection (UTI)
- 8.3.3.2. Nephritic syndrome

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, जनरल नर्सिङ्ग समूह, सहायक पाँचौं तह स्टाफ नर्स पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 8.3.3.3. Renal and bladder calculi
- 8.3.3.4. Renal failure (acute and chronic)
- 8.3.3.5. Prostatic hyperplasia
- 8.3.3.6. Hydronephrosis
- 8.3.3.7. Glomerular nephritis (acute and chronic)
- 8.3.3.8. Acidosis and alkalosis
- 8.3.4. Gastro-intestinal System
  - 8.3.4.1. Gastritis and Peptic ulcer
  - 8.3.4.2. Esophageal varices
  - 8.3.4.3. Hernias
  - 8.3.4.4. Appendicitis
  - 8.3.4.5. Intestinal obstruction
  - 8.3.4.6. Ascites
  - 8.3.4.7. Tuberculosis of abdomen
  - 8.3.4.8. Ulcerative colitis
  - 8.3.4.9. Hemorrhoids
  - 8.3.4.10. Hepatitis
  - 8.3.4.11. Cirrhosis of liver
  - 8.3.4.12. Cholecystitis and Cholelithiasis
  - 8.3.4.13. Pancreatitis
- 8.3.5. Cardiovascular, Hematologic and Lymphatic System disorder
  - 8.3.5.1. Congestive cardiac failure
  - 8.3.5.2. Angina pectoris
  - 8.3.5.3. Cardiac arrest
  - 8.3.5.4. Varicose vein, thrombophlebitis
  - 8.3.5.5. Myocardial stenosis
  - 8.3.5.6. Rheumatic heart disease
  - 8.3.5.7. Cerbro-vascular accident
  - 8.3.5.8. Blood diseases (anemia, thalassemia, leukemia)
  - 8.3.5.9. Hodgkin's disease and lymphoma
  - 8.3.5.10. Hypertension
  - 8.3.5.11. Myocardial infraction
  - 8.3.5.12. RHD
  - 8.3.5.13. **Anemia & Sickle Cell Anemia**
  - 8.3.5.14. Leukemia
- 8.3.6. Endocrine System
  - 8.3.6.1. Hyper and hypothyroidism
  - 8.3.6.2. Diabetes insipidus
  - 8.3.6.3. Diabetes mellitus
  - 8.3.6.4. Hypo and hyper pituitarism
  - 8.3.6.5. Addison's disease
  - 8.3.6.6. Cushing's syndrome
- 8.3.7. **Reproductive system**
  - 8.3.7.1. Disorder of uterine bleeding
  - 8.3.7.2. Cystocele and Rectocele
  - 8.3.7.3. Uterine prolapse
  - 8.3.7.4. Vesico Vaginal Fistula (VVF)
  - 8.3.7.5. Infection of genital tract & Sexually Transmitted Infection (STI)

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, जनरल नर्सिङ्ग समूह, सहायक पाँचौं तह स्टाफ नर्स पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 8.3.7.6. Human Immune Deficiency Virus and Acquired Immune Deficiency Syndrome (HIV/AIDS)
- 8.3.7.7. Orchitis, prostate problems, hydrocele
- 8.3.7.8. Breast disorder
- 8.3.7.9. Infertility or Sub-fertility
- 8.3.8. Skin disorders
  - 8.3.8.1. Acne vulgaris
  - 8.3.8.2. Herpes simplex
  - 8.3.8.3. Dermatitis
  - 8.3.8.4. Eczema
  - 8.3.8.5. Scabies
  - 8.3.8.6. Injuries to skin: burn, gangrene
  - 8.3.8.7. Neoplasm of skin
- 8.3.9. Eye, Ear, Nose and Throat diseases and disorders
  - 8.3.9.1. Eye
    - 8.3.9.2. Conjunctivitis and sub-conjunctive hemorrhage
    - 8.3.9.3. Blepharitis
    - 8.3.9.4. Corneal ulcer, Xerophthalmia, night blindness
    - 8.3.9.5. Foreign body in eye
    - 8.3.9.6. Cataract
    - 8.3.9.7. Glaucoma
    - 8.3.9.8. Trachoma
  - 8.3.10. Ear
    - 8.3.10.1. Foreign body and impacted cerumen
    - 8.3.10.2. Otitis media
    - 8.3.10.3. Hearing impairment
    - 8.3.10.4. Mastoiditis
    - 8.3.10.5. Meiere's disease
  - 8.3.11. Nose
    - 8.3.11.1. Foreign body
    - 8.3.11.2. Sinusitis
    - 8.3.11.3. Epistaxis
    - 8.3.11.4. Deviated nasal septum
    - 8.3.11.5. Nasal polyp
  - 8.3.12. Throat
    - 8.3.12.1. Throat Foreign body
    - 8.3.12.2. Laryngitis
    - 8.3.12.3. Tonsillitis
  - 8.3.13. Pharyngitis
- 8.4. Operation theatres nursing
  - 8.4.1. Pre-immediate, intra and post-operative care
  - 8.4.2. Medico legal and ethical consideration
  - 8.4.3. Responsibilities of scrub, circulating and recovery nurse
  - 8.4.4. Aseptic technique
  - 8.4.5. Special Nursing care and procedure of patients (Tracheostomy, Clostomy, Endotracheal-Tube Suctioning)
- 8.5. Problem caused by immobility and their prevention
- 8.6. Oncology nursing
  - 8.6.1. Types of Cancer & risk factors

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, जनरल नर्सिङ्ग समूह, सहायक पाँचौं तह स्टाफ नर्स पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 8.6.2. Diagnostic Investigations & treatment modalities
- 8.6.3. Palliative management and care during terminal illness

8.7. Nursing Care of aging people.

- 8.7.1. Common needs of elderly & Common geriatric problems in Nepal.
- 8.7.2. Stages of grief and loss

9. Midwifery

9.1. Prenatal

- 9.1.1. Concept of reproductive health, safe motherhood, and skilled birth attendant
- 9.1.2. Types of female pelvic and their effect on birth of baby
- 9.1.3. Structure and function of female reproductive organs
- 9.1.4. Normal reproductive age and menopause
- 9.1.5. Ethical and legal aspect in midwifery
- 9.1.6. Development of fertilized ovum and fetus
- 9.1.7. Lie, presentation, attitude, denominator, position, presenting part, engagement, station.
- 9.1.8. Signs and symptoms of pregnancy.
- 9.1.9. Changes in pregnancy
- 9.1.10. Physical examination of antenatal mother and assessment of fetal wellbeing
- 9.1.11. Duration of pregnancy: Calculation of LMP (Last Menstrual Period) and EDD (Expected Date of Delivery) week of gestation
- 9.1.12. Growth of uterus and height in relation to gestation
- 9.1.13. Purpose of antenatal care and 4 focused visits and also 8 visits
- 9.1.14. Need of pregnant mother.
- 9.1.15. Minor disorders of pregnancy
- 9.1.16. Bleeding in pregnancy
- 9.1.17. Placenta
- 9.1.18. Major disorders of pregnancy
- 9.1.19. Disease/ problems associated with pregnancy Anemia, Cardiac disease, Diabetes, Tuberculosis, sexually transmitted disease, Urinary tract infection, Rh incompatibility
- 9.1.20. Teratogenic and common teratogenic agent
- 9.1.21. Medications during pregnancy
- 9.1.22. Concept of PMTCT

9.2. Labour

- 9.2.1. Labour and its stages
- 9.2.2. Signs and symptoms of onset of true labour
- 9.2.3. Normal course of I, II, III, IV stages of labour
- 9.2.4. Mechanism of normal labour
- 9.2.5. Nursing care of mother during each stage of labour
- 9.2.6. Signs and symptoms of second stage, third stage of labour and it's management
- 9.2.7. Immediate care of new born baby & APGAR Score
- 9.2.8. Signs & symptoms of separation of placenta
- 9.2.9. Complications of 3rd and 4th stage of labour.
- 9.2.10. Surgical interventions during labour; instrumental delivery and caesarean section
- 9.2.11. Needs and care of mother and newborn
- 9.2.12. Obstructed and Prolonged labour and its appropriate management
- 9.2.13. Abnormal labour

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, जनरल नर्सिङ्ग समूह, सहायक पाँचौं तह स्टाफ नर्स पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

9.3. Postnatal

- 9.3.1. Definition and duration of Puerperium
- 9.3.2. Principles of care in puerperium
- 9.3.3. Need of postnatal mother
- 9.3.4. Changes during puerperium
- 9.3.5. Minor and major disorders of puerperium.
- 9.3.6. Complications of puerperium
- 9.3.7. Breast
- 9.3.8. Breast feeding and common breast problem
- 9.3.9. Examination of new born baby
- 9.3.10. Congenital abnormalities
- 9.3.11. Birth injuries and its management

10. **Leadership and Management in Nursing.**

- 10.1. Principle and function of management
- 10.2. Leadership, Leadership styles and affecting factors
- 10.3. Motivation, Supervision and Evaluation
- 10.4. Personnel and professional development
- 10.5. Conflict management

11. **Policies, rules and regulations in health**

- 11.1. National health planning and concept of national health system
- 11.2. Organizational structure of Government health services in federal system
- 11.3. Health Service Act, 2053 and Health Service Regulation, 2054
- 11.4. Province Health Institution Establishment, Operation, Renewal and Upgradation Act, 2075
- 11.5. Public Health Service Act, 2075 and Public Health Service Regulation, 2077

*****

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, जनरल नर्सिङ्ग समूह, सहायक पाँचौं तह स्टाफ नर्स पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र (Paper II):-

सेवा सम्बन्धित कार्य ज्ञान (Job Based-Knowledge)

खण्ड (Section) (A):- ५० अङ्क

1. **Fundamentals of Nursing**

1.1. Basic needs of clients

1.2. Nursing process

1.3. Common procedure of patient in Hospital setting

1.4. Nursing measures related to physical need of patients/clients

1.5. Vital signs and factors affecting vital signs

1.5.1. Measurements of height and weight

1.5.2. laboratory investigation and radiological diagnosis (x-ray, USG, MRI, CT scan, endoscopy, etc)

1.5.3. Administration of drugs

1.5.4. Blood Transfusion

1.6. First aid Management

1.6.1. Drowning

1.6.2. Bites (Snake, insect, dog and frost bite)

1.6.3. Choking

1.6.4. Hemorrhage and Shock

1.6.5. Poisoning

1.6.6. Burn

1.6.7. Wound and Fracture

1.6.8. Foreign body in ear, nose, eye and throat

1.6.9. Fracture

1.6.10. Epitaxial

1.7. Sterilization of different materials and equipments.

1.8. Professional and clients right

1.9. Code of ethics

1.10. Stress and stress coping mechanism

1.11. Nursing measures related to meeting various need of clients.

1.12. Infection prevention techniques

1.13. Health waste management

1.14. Care of dead body, legal considerations

2. **Anatomy and physiology/ Basic applied science**

2.1. Descriptive terminologies of anatomy and physiology

2.2. Organs and functions of different body system

2.2.1. Introduction to Cell, tissue and embryology

2.2.2. Respiratory System

2.2.3. Cardio-vascular System

2.2.4. Muscular skeletal system

2.2.5. Gastro-intestinal System

2.2.6. Urinary System

2.2.7. Reproductive System

2.2.8. Nervous System

2.2.9. Special Sensory and Integumentary System

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, जनरल नर्सिङ्ग समूह, सहायक पाँचौं तह स्टाफ नर्स पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

2.2.10. Body temperature regulation mechanism

2.2.11. Endocrine System

2.2.12. Blood, Lymphatic and Immune System

2.3. Fluid and electrolyte, Acid-Base & Rehydration Therapy

2.4. Microbiology

2.4.1. Terminology and Classification of microorganism and factors affecting them

2.4.1.1. Bacteria, Virus, Protozoa, Fungi and Helminthes

2.4.2. Immunology

2.5. Biochemistry

2.5.1. Types of solution, osmosis and diffusion

2.5.2. Bimolecular and enzymes

2.5.3. Blood coagulation mechanism

2.5.4. Organ function test

2.6. Pharmacology

2.6.1. Pharmacokinetics and Pharmacodynamics

2.6.2. Drugs acting on gastrointestinal, cardiovascular, renal, respiratory, musculoskeletal reproductive, central nervous system, skin, endocrine and hormonal drugs

2.6.3. Drugs used in infection

2.6.4. Emergency drugs & Essential drugs used in different health care institution in Nepal

3. Community Health Nursing I /II

3.1. Primary health care (Definition, elements, principles)

3.2. Concept of health and illness

3.3. Level of prevention/ intervention and screening

3.4. PHCRD in Nepal

3.5. Steps of home visit and community diagnosis

3.5.1. Participatory Rural Appraisal (PRA)

3.5.2. Rapid Rural Appraisal (RRA)

3.5.3. Data processing

3.5.4. Sampling

3.6. Nutrition relation to health

3.6.1. Classification, functions and sources of nutrients

3.6.2. Balanced diet, nutritional assessment and deficiency disorders (micro and macronutrient deficiency disorders)

3.6.3. Current nutritional programs in Nepal

3.6.3.1. Vitamin A and K program

3.6.3.2. Iodized salt supplementation program

3.6.3.3. Distribution of iron folate tablet program

3.6.3.4. Promotion of exclusive breast feeding

3.6.3.5. Deworming

3.6.3.6. Sarbottam Pitho

3.6.4. Nutritional requirements in All stages of life.

3.7. Milk pasteurization

3.8. Family

3.8.1. Types & Factors affecting family health

3.8.2. Nurse family contact

3.9. Communication

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, जनरल नर्सिङ्ग समूह, सहायक पाँचौं तह स्टाफ नर्स पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

3.10. Epidemiology

3.11. Communicative disease

- 3.11.1. Cholera
- 3.11.2. COVID
- 3.11.3. Dengve
- 3.11.4. Rabies
- 3.11.5. Malaria
- 3.11.6. Japenese Encephalitis
- 3.11.7. Typhoid
- 3.11.8. Kalazar
- 3.11.9. Worm Infestation
- 3.11.10. Tuberlaris

3.12. Immunity

3.12.1. Immunization

- 3.12.1.1. Recommended immunization schedule for mothers and children by National Immunization program (NIP)
- 3.12.1.2. Preparation, administration, storage and maintenance of Cold chain of vaccines
- 3.12.1.3. Normal phenomena and side effects of vaccines and health teaching

3.13. Vital health indicators and statistics

- 3.13.1. Vital indicators (birth rate, death rate, population growth rate, life expectancy)
- 3.13.2. Health indicators (neonatal mortality rate, infant mortality, under 5 mortality rate, maternal mortality rate, fertility rate, incidence rate, prevalence rate, abortion rate, contraceptive prevalence rate)
- 3.13.3. Sources of statistics

3.14. Environmental sanitation & Water born disease

3.15. Health Education

3.16. Family planning

- 3.16.1. Methods, counseling process, preparation, doses, duration, mechanism of action, side effects, health teaching
- 3.16.2. Emergency contraception/ post abortion contraception
- 3.16.3. Family planning services in NgOs & INGOs

3.17. Housing; needs and standards, effects of poor housing

3.18. Concept of occupational health and Occupational health hazards

3.19. Under five Clinic

- 3.19.1. Growth chart
- 3.19.2. MUAC

3.20. Topology of problems

3.21. FCHV program

3.22. School health program and nurse

4. Behavioral Science/ Mental health

- 4.1. Method to study behavior/ psychology
- 4.2. Factors affecting human behavior
- 4.3. Personality development theories
- 4.4. Characteristic of mentally healthy individual
- 4.5. Intelligence
- 4.6. Motivation theories

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, जनरल नर्सिङ्ग समूह, सहायक पाँचौं तह स्टाफ नर्स पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 4.7. Components of mental health assessment
- 4.8. Common mental health Disorder/ problems
  - 4.8.1. Psychosis
  - 4.8.2. Neurosis
  - 4.8.3. Personality disorder
  - 4.8.4. Mental retardation
  - 4.8.5. Substances and alcohol abuse
  - 4.8.6. Suicide
  - 4.8.7. Depression
  - 4.8.8. Mania
  - 4.8.9. GAD
  - 4.8.10. Mental retardation
- 4.9. Mental health policy, strategies and act
- 4.10. Treatment modalities on mental ill individual

खण्ड (Section) (A):- ५० अङ्क

5. Nursing Care of Children

- 5.1. Definition of terms (Neonate, Infant, Toddler, Preschool, School age & Adolescence)
- 5.2. Growth and Developmental (characteristics, milestones and tasks)
- 5.3. **Common** Behavioral problems in children
- 5.4. Child assessment and anthropometry
- 5.5. Community based integrated management of neonatal and childhood illness (CBIMNCI)
- 5.6. Common health problems of children in Nepal and its nursing management and prevention
  - 5.6.1. Dysentery
  - 5.6.2. Diarrhea
  - 5.6.3. Worm infestation
  - 5.6.4. Malabsorption Syndrome
  - 5.6.5. Hernia
  - 5.6.6. Intestinal obstruction
  - 5.6.7. Imperforate anus
  - 5.6.8. Hirschsprungs disease
  - 5.6.9. Jaundice
  - 5.6.10. Malnutrition
  - 5.6.11. Undescended testis
  - 5.6.12. Phymosis
  - 5.6.13. Congenital heart disease
  - 5.6.14. Rheumatic fever, rheumatic heart disease
  - 5.6.15. Hemophilia
  - 5.6.16. Nephrotic syndrome
  - 5.6.17. Mental retardation
  - 5.6.18. Downs syndrome
  - 5.6.19. Spina bifida
  - 5.6.20. Hydrocephaly, anencephaly
  - 5.6.21. Cerebral palsy
  - 5.6.22. Cleft lip, cleft palate
  - 5.6.23. Scoliosis, lordships, club foot

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, जनरल नर्सिङ्ग समूह, सहायक पाँचौं तह स्टाफ नर्स पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

5.6.24. Pyloric stenosis

5.6.25. Meningitis

Common health hazards of children in Nepal and its prevention

6. Nursing care of Adult I and II

6.1. Stress and crisis and body's response.

6.2. Disability & Rehabilitation

6.3. Medical/surgical nursing management of the diseases/disorders condition in different body system and its causes, signs/symptoms and diagnostic investigation

6.3.1. Nervous System

6.3.1.1. Meningitis

6.3.1.2. Encephalitis

6.3.1.3. Tetanus

6.3.1.4. Poliomyelitis

6.3.1.5. Epilepsy

6.3.1.6. Parkinson disease

6.3.1.7. Spinal cord injury

6.3.1.8. Head injury

6.3.2. Respiratory System

6.3.2.1. Pleurisy

6.3.2.2. Pneumothorax

6.3.2.3. Influenza

6.3.2.4. Bronchitis

6.3.2.5. Pneumonia

6.3.2.6. Bronchial asthma

6.3.2.7. Pulmonary embolism

6.3.2.8. COPD/ARDS

6.3.2.9. Asthma

6.3.2.10. Pleural effusion

6.3.2.11. Pulmonary tuberculosis

6.3.3. Urinary system

6.3.3.1. Urinary Tract Infection (UTI)

6.3.3.2. Nephritic syndrome

6.3.3.3. Renal and bladder calculi

6.3.3.4. Renal failure (acute and chronic)

6.3.3.5. Prostatic hyperplasia

6.3.3.6. Hydronephrosis

6.3.3.7. Glomerular nephritis (acute and chronic)

6.3.3.8. Acidosis and alkalosis

6.3.4. Gastro-intestinal System

6.3.4.1. Gastritis and Peptic ulcer

6.3.4.2. Esophageal varices

6.3.4.3. Hernias

6.3.4.4. Appendicitis

6.3.4.5. Intestinal obstruction

6.3.4.6. Ascites

6.3.4.7. Tuberculosis of abdomen

6.3.4.8. Ulcerative colitis

6.3.4.9. Hemorrhoids

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, जनरल नर्सिङ्ग समूह, सहायक पाँचौं तह स्टाफ नर्स पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 6.3.4.10. Hepatitis
- 6.3.4.11. Cirrhosis of liver
- 6.3.4.12. Cholecystitis and Cholelithiasis
- 6.3.4.13. Pancreatitis
- 6.3.5. Cardiovascular, Hematologic and Lymphatic System disorder
  - 6.3.5.1. Congestive cardiac failure
  - 6.3.5.2. Angina pectoris
  - 6.3.5.3. Cardiac arrest
  - 6.3.5.4. Varicose vein, thrombophlebitis
  - 6.3.5.5. Myocardial stenosis
  - 6.3.5.6. Rheumatic heart disease
  - 6.3.5.7. Cerbro-vascular accident
  - 6.3.5.8. Blood diseases (anemia, thalassemia, leukemia)
  - 6.3.5.9. Hodgkin's disease and lymphoma
  - 6.3.5.10. Hypertension
  - 6.3.5.11. Myocardial infraction
  - 6.3.5.12. RHD
  - 6.3.5.13. Anemia & Sickle Cell Anemia
  - 6.3.5.14. Leukemia
- 6.3.6. Endocrine System
  - 6.3.6.1. Hyper and hypothyroidism
  - 6.3.6.2. Diabetes insipidus
  - 6.3.6.3. Diabetes mellitus
  - 6.3.6.4. Hypo and hyper pituitarism
  - 6.3.6.5. Addison's disease
  - 6.3.6.6. Cushing's syndrome
- 6.3.7. Reproductive system
  - 6.3.7.1. Disorder of uterine bleeding
  - 6.3.7.2. Cystocele and Rectocele
  - 6.3.7.3. Uterine prolapse
  - 6.3.7.4. Vesico Vaginal Fistula (VVF)
  - 6.3.7.5. Infection of genital tract & Sexually Transmitted Infection (STI)
  - 6.3.7.6. Human Immune Deficiency Virus and Acquired Immune Deficiency Syndrome (HIV/AIDS)
  - 6.3.7.7. Orchitis, prostate problems, hydrocele
  - 6.3.7.8. Breast disorder
  - 6.3.7.9. Infertility or Sub-fertility
- 6.3.8. Skin disorders
  - 6.3.8.1. Acne vulgaris
  - 6.3.8.2. Herpes simplex
  - 6.3.8.3. Dermatitis
  - 6.3.8.4. Eczema
  - 6.3.8.5. Scabies
  - 6.3.8.6. Injuries to skin: burn, gangrene
  - 6.3.8.7. Neoplasm of skin
- 6.3.9. Eye, Ear, Nose and Throat diseases and disorders
  - 6.3.9.1. Eye
  - 6.3.9.2. Conjunctivitis and sub-conjunctive hemorrhage
  - 6.3.9.3. Blepharitis

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, जनरल नर्सिङ्ग समूह, सहायक पाँचौं तह स्टाफ नर्स पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 6.3.9.4. Corneal ulcer, Xerophthalmia, night blindness
- 6.3.9.5. Foreign body in eye
- 6.3.9.6. Cataract
- 6.3.9.7. Glaucoma
- 6.3.9.8. Trachoma
- 6.3.10. Ear
  - 6.3.10.1. Foreign body and impacted cerumen
  - 6.3.10.2. Otitis media
  - 6.3.10.3. Hearing impairment
  - 6.3.10.4. Mastoiditis
  - 6.3.10.5. Meiner's disease
- 6.3.11. Nose
  - 6.3.11.1. Foreign body
  - 6.3.11.2. Sinusitis
  - 6.3.11.3. Epistaxis
  - 6.3.11.4. Deviated nasal septum
  - 6.3.11.5. Nasal polyp
- 6.3.12. Throat
  - 6.3.12.1. Throat Foreign body
  - 6.3.12.2. Laryngitis
  - 6.3.12.3. Tonsillitis
- 6.3.13. Pharyngitis
- 6.4. Operation theatres nursing
  - 6.4.1. Pre-immediate, intra and post-operative care
  - 6.4.2. Medico legal and ethical consideration
  - 6.4.3. Responsibilities of scrub, circulating and recovery nurse
  - 6.4.4. Aseptic technique
  - 6.4.5. Special Nursing care and procedure of patients (Tracheostomy, Clostomy, Endotracheal-Tube Suctioning)
- 6.5. Problem caused by immobility and their prevention
- 6.6. Oncology nursing
  - 6.6.1. Types of Cancer & risk factors
  - 6.6.2. Diagnostic Investigations & treatment modalities
  - 6.6.3. Palliative management and care during terminal illness
- 6.7. Nursing Care of aging people.
  - 6.7.1. Common needs of elderly & Common geriatric problems in Nepal.
  - 6.7.2. Stages of grief and loss

7. Midwifery

- 7.1. Prenatal
  - 7.1.1. Concept of reproductive health, safe motherhood, and skilled birth attendant
  - 7.1.2. Types of female pelvic and their effect on birth of baby
  - 7.1.3. Structure and function of female reproductive organs
  - 7.1.4. Normal reproductive age and menopause
  - 7.1.5. Ethical and legal aspect in midwifery
  - 7.1.6. Development of fertilized ovum and fetus
  - 7.1.7. Lie, presentation, attitude, denominator, position, presenting part, engagement, station.

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, जनरल नर्सिङ्ग समूह, सहायक पाँचौं तह स्टाफ नर्स पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 7.1.8. Signs and symptoms of pregnancy.
- 7.1.9. Changes in pregnancy
- 7.1.10. Physical examination of antenatal mother and assessment of fetal wellbeing
- 7.1.11. Duration of pregnancy: Calculation of LMP (Last Menstrual Period) and EDD (Expected Date of Delivery) week of gestation
- 7.1.12. Growth of uterus and height in relation to gestation
- 7.1.13. Purpose of antenatal care and 4 focused visits and also 8 visits
- 7.1.14. Need of pregnant mother.
- 7.1.15. Minor disorders of pregnancy
- 7.1.16. Bleeding in pregnancy
- 7.1.17. Placenta
- 7.1.18. Major disorders of pregnancy
- 7.1.19. Disease/ problems associated with pregnancy Anemia, Cardiac disease, Diabetes, Tuberculosis, sexually transmitted disease, Urinary tract infection, Rh incompatibility
- 7.1.20. Teratogenic and common teratogenic agent
- 7.1.21. Medications during pregnancy
- 7.1.22. Concept of PMTCT

7.2. Labour

- 7.2.1. Labour and its stages
- 7.2.2. Signs and symptoms of onset of true labour
- 7.2.3. Normal course of I, II, III, IV stages of labour
- 7.2.4. Mechanism of normal labour
- 7.2.5. Nursing care of mother during each stage of labour
- 7.2.6. Signs and symptoms of second stage, third stage of labour and it's management
- 7.2.7. Immediate care of new born baby & APGAR Score
- 7.2.8. Signs & symptoms of separation of placenta
- 7.2.9. Complications of 3rd and 4th stage of labour.
- 7.2.10. Surgical interventions during labour; instrumental delivery and caesarean section
- 7.2.11. Needs and care of mother and newborn
- 7.2.12. Obstructed and Prolonged labour and its appropriate management
- 7.2.13. Abnormal labour

7.3. Postnatal

- 7.3.1. Definition and duration of Puerperium
- 7.3.2. Principles of care in puerperium
- 7.3.3. Need of postnatal mother
- 7.3.4. Changes during puerperium
- 7.3.5. Minor and major disorders of puerperium.
- 7.3.6. Complications of puerperium
- 7.3.7. Breast
- 7.3.8. Breast feeding and common breast problem
- 7.3.9. Examination of new born baby
- 7.3.10. Congenital abnormalities
- 7.3.11. Birth injuries and its management

8. Leadership and Management in Nursing.

- 8.1. Principle and function of management
- 8.2. Leadership, Leadership styles and affecting factors
- 8.3. Motivation, Supervision and Evaluation

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, जनरल नर्सिङ्ग समूह, सहायक पाँचौं तह स्टाफ नर्स पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

8.4. Personnel and professional development

8.5. Conflict management

9. **Policies, rules and regulations in health**

9.1. National health planning and concept of national health system

9.2. Organizational structure of Government health services in federal system

9.3. Health Service Act, 2053 and Health Service Regulation, 2054

9.4. Province Health Institution Establishment, Operation, Renewal and Upgradation Act, 2075

9.5. Public Health Service Act, 2075 and Public Health Service Regulation, 2077

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी

प्रदेश सेवा आयोग
लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, पब्लिक हेल्थ नर्सिङ्ग समूह, पाँचौं तह पब्लिक हेल्थ नर्स पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा:— यस पाठ्यक्रम योजनालाई निम्न दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।

प्रथम चरण:- लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क:- २००

द्वितीय चरण:- अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क:- ३०

प्रथम चरण:- लिखित परीक्षा योजना (Written Examination)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		प्रश्न संख्या × अङ्कभार	समय
प्रथम	सामान्यज्ञान र सार्वजनिक व्यवस्थापन (General Awareness & Public Management)	१००	४०	वस्तुगत (Objective)	बहुवैकल्पिक (MCQs)	२० प्रश्न × २ अङ्क = ४० अङ्क	४५ मिनेट
	सेवा सम्बन्धी कार्य ज्ञान (Job Based-Knowledge)					३० प्रश्न × २ अङ्क = ६० अङ्क	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी कार्य ज्ञान (Job Based-Knowledge)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	छोटो उत्तर (Short Answer) लामो उत्तर (Long Answer)	१२ प्रश्न × ५ अङ्क = ६० अङ्क ४ प्रश्न × १० अङ्क = ४० अङ्क	२ घण्टा १५ मिनेट

द्वितीय चरण:-

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक अन्तर्वार्ता (Oral Interview)

द्रष्टव्य:-

१४. यो पाठ्यक्रम योजनालाई प्रथम चरण र द्वितीय चरण गरी दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।
१५. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।
१६. लिखित परीक्षामा यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिनेछ ।

प्रदेश सेवा आयोग
लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, पब्लिक हेल्थ नर्सिङ्ग समूह, पाँचौं तह
पब्लिक हेल्थ नर्स पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र	खण्ड क		खण्ड ख							
एकाइ	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
प्रश्न संख्या	१०	१०	४	३	५	५	५	४	२	२
द्वितीय पत्र	खण्ड क				खण्ड ख					
एकाइ	१	२	३	४	५	६	७	८		
प्रश्न संख्या	६ प्रश्न x ५ अङ्क = ३० अङ्क र २ प्रश्न x १० अङ्क = २० अङ्क				६ प्रश्न x ५ अङ्क = ३० अङ्क र २ प्रश्न x १० अङ्क = २० अङ्क					

१७. वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
१८. प्रथम पत्र र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टा छुट्टै हुनेछ । तर एकैदिनमा परीक्षा सञ्चालन हुनेछ ।
१९. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको विज्ञापन हुदाँका वखत (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
२०. प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
२१. बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको मेमोरीयुक्त बिद्युतीय उपकरणहरू जस्तै: क्याल्कुलेटर मोबाइल फोन, स्मार्ट घडी लगायतका कुनै पनि बस्तुहरू प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
२२. विषयगत प्रश्नहरूको हकमा तोकिएको अंकको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुईभन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिनेछ ।
२३. परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्क भार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिइए अनुसार हुनेछ ।
२४. विषयगत प्रश्न हुने पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टा-छुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नु पर्नेछ ।
२५. यसभन्दा अगाडि लागु भएको माथी उल्लेखित सेवा समूह/उपसमूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।
२६. पाठ्यक्रम लागू मिति:--

प्रदेश सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, पब्लिक हेल्थ नर्सिङ्ग समूह, पाँचौं तह पब्लिक हेल्थ नर्स पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र (Paper I):

सामान्य ज्ञान र सार्वजनिक व्यवस्थापन तथा सेवा सम्बन्धी कार्य-ज्ञान

खण्ड (Section - A):

सामान्य ज्ञान र सार्वजनिक व्यवस्थापन

(General Awareness & Public Management)

(२० प्रश्न x २ अङ्क = ४० अङ्क)

3. सामान्य ज्ञान (General Awareness)

- ३.१. नेपालको भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक स्रोत र साधनहरू
- ३.२. नेपालको ऐतिहासिक, सांस्कृतिक र सामाजिक अवस्था सम्बन्धी जानकारी
- ३.३. लुम्बिनी प्रदेशको भौगोलिक, ऐतिहासिक, सांस्कृतिक र सामाजिक अवस्था सम्बन्धी जानकारी
- ३.४. नेपालको आर्थिक अवस्था र चालु आवधिक योजना सम्बन्धी जानकारी
- ३.५. लुम्बिनी प्रदेशको आर्थिक अवस्था र चालु आवधिक योजना सम्बन्धी जानकारी
- ३.६. जैविक विविधता, दिगो विकास, वातावरण, प्रदुषण, जलवायु परिवर्तन र जनसंख्या व्यवस्थापन
- ३.७. जनस्वास्थ्य, रोग, खाद्य र पोषण सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- ३.८. नेपालको संविधान (भाग १ देखि ५ सम्म र अनुसूचीहरू)
- ३.९. संयुक्त राष्ट्रसंघ र यसका विशिष्टीकृत संस्था सम्बन्धी जानकारी
- ३.१०. क्षेत्रीय संगठन (सार्क, बिमस्टेक, आसियान र युरोपियन संघ) सम्बन्धी जानकारी
- ३.११. राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक गतिविधिहरू

4. सार्वजनिक व्यवस्थापन (Public Management)

- ४.१. कार्यालय व्यवस्थापन (Office Management)
  - ४.१.१. कार्यालय: (Office) परिचय, महत्व, कार्य र प्रकार
  - ४.१.२. सहायक कर्मचारीका कार्य र गुणहरू
  - ४.१.३. कार्यालय स्रोत साधन (Office Resources): परिचय र प्रकार

प्रदेश सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, पब्लिक हेल्थ नर्सिङ्ग समूह, पाँचौं तह पब्लिक हेल्थ नर्स पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ४.१.४. कार्यालयमा सञ्चारको महत्व, किसिम र साधन
- ४.१.५. कार्यालय कार्यविधि (Office Procedure) पत्र व्यवहार (Correspondence), दर्ता र चलानी (Registration & Dispatch), परिपत्र (Circular), तोक आदेश (Order), टिप्पणी लेखन र टिप्पणी तयार गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू
- ४.१.६. अभिलेख व्यवस्थापन (Record Management)
- ४.२. निजामती सेवा ऐन र नियमावलीमा भएका देहायका व्यवस्थाहरू
  - ४.२.१. निजामती सेवा, प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवाको गठन, संगठन संरचना, पदपूर्ति गर्ने तरिका र प्रक्रियाहरू
  - ४.२.२. कर्मचारीको नियुक्ति, सरुवा, बढुवा, बिदा, विभागीय सजाय र अवकाश
  - ४.२.३. कर्मचारीले पालन गर्नुपर्ने आचरण र कर्तव्यहरू
- ४.३. सरकारी बजेट, लेखा र लेखापरीक्षण प्रणाली सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- ४.४. सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अर्थ, सेवा प्रवाह गर्ने निकाय, तरिका र माध्यमहरू
- ४.५. मानव अधिकार, सुशासन र सूचनाको हक सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- ४.६. सार्वजनिक बडापत्र (Public Charter) महत्व र आवश्यकता
- ४.७. व्यवस्थापनको अवधारणा तथा सार्वजनिक व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, समन्वय, निर्णय प्रक्रिया, उत्प्रेरणा र नेतृत्व सम्बन्धी जानकारी
- ४.८. मानवीय मूल्य मान्यता (Human Values), नागरिक कर्तव्य र दायित्व तथा अनुशासन
- ४.९. Basics of Computer Science (MS Word, Excel, Power Point)
- ४.१०. सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- ४.११. वातावरण संरक्षण ऐन, २०७७ र वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ (लुम्बिनी प्रदेश)
- ४.१२. सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी नियमावली, २०७६
- ४.१३. प्रदेश सरकार कार्यविभाजन नियमावली

खण्ड (Section - B):

सेवा सम्बन्धी कार्य ज्ञान

(Job Based-Knowledge)

(३० प्रश्न x २ अङ्क = ६० अङ्क)

3. Anatomy and Physiology

प्रदेश सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, पब्लिक हेल्थ नर्सिङ्ग समूह, पाँचौं तह पब्लिक हेल्थ नर्स पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

3.1. Organs and functions of different body system

- 3.1.1. Skeletal System
- 3.1.2. Muscular System
- 3.1.3. Respiratory System
- 3.1.4. Circulatory System
- 3.1.5. Digestive System
- 3.1.6. Urinary System
- 3.1.7. Reproductive System
- 3.1.8. Nervous System
- 3.1.9. Structure and functions of skin
- 3.1.10. Endocrine System

3.2. Body temperature regulation

- 3.2.1. Conduction; Convection; Radiation

3.3. Organisms and parasites

- 3.3.1. Virus; Bacteria; Protozoa; Helminthes; Fungi

3.4. Factors affecting microorganisms

- 3.4.1. Aerobic; Anaerobic; Temperature; Humidity; Nutrients

3.5. Mechanism of acid-base balance

- 3.5.1. Electrolyte
- 3.5.2. Relationship with respiration
- 3.5.3. Relation with excretion

3.6. Fluid and electrolyte replacement

- 3.6.1. Oral rehydration solution
- 3.6.2. Intra venous therapy

3.7. Pharmacokinetics

- 3.7.1. Absorption, Distribution, Metabolism & Excretion of drugs

3.8. Drugs acting on endocrine system

- 3.8.1. Insulin
- 3.8.2. Oral hypoglycemic drug
- 3.8.3. Male and female sex hormone

3.9. Uses of essential drugs in Nepal

4. Fundamentals of Nursing

4.1. Basic needs of clients - Maslow's Hierarchy of need

4.2. Nursing process

4.3. Procedure used in Physical Assessment

4.4. Routes of administration of drug; Oral & Parental

4.5. First aid treatment: Drowning; Bites; Choking; Hemorrhage; Poisoning; Burn

4.6. Purpose, principle and methods of sterilization of different goods

4.7. Roles and responsibilities of nurses

4.8. National and international professional organization and its code of ethic

4.8.1. International Council of Nurses (ICN)

4.8.2. Nepal Nursing Council (NNC)

4.9. Stress and coping with stress

5. Nursing care of the Adult

प्रदेश सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, पब्लिक हेल्थ नर्सिङ्ग समूह, पाँचौ तह पब्लिक हेल्थ नर्स पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

5.1. Medical/surgical nursing management of the disease condition in different body system

- 5.1.1. Nervous System: Meningitis, Encephalitis, Tetanus, Poliomyelitis, Epilepsy, Parkinson disease, Spinal cord injury, Head injury
- 5.1.2. Respiratory System: Pleurisy, Pneumothorax, Influenza, Chronic Obstructive Pulmonary Disease (COPD), Pneumonia, Pulmonary TB, Bronchial Asthma, Pulmonary embolism
- 5.1.3. Urinary system: Urinary Tract Infection (UTI), Nephrotic syndrome, Renal calculi, Renal failure, Prostatic hyperplasia
- 5.1.4. Digestive System: Peptic ulcer, Esophageal varices, Hernias, Appendicitis, Intestinal obstruction, Peritonitis, Tuberculosis of Abdomen, Ulcerative colitis, Hemorrhoids, Hepatitis, Cirrhosis of liver, Cholecystitis, Pancreatitis
- 5.1.5. Cardiovascular System: Congestive cardiac failure, Angina pectoris, Cardiac arrest, Varicose vein, Blood diseases (leukemia, hemophilia, Anemia).
- 5.1.6. Endocrine disorders: Hyper and hypothyroidism, Diabetes insipidus, Diabetes mellitus

5.2. Nursing care of gynecological & breast disorder

- 5.2.1. Disorder of uterine bleeding
- 5.2.2. Cystocele and Rectocele
- 5.2.3. Uterine prolapse
- 5.2.4. Vesico - Vaginal Fistula (VVF)
- 5.2.5. Infection of genital tract
- 5.2.6. Sexually Transmitted Disease (STD): Human Immune Deficiency Virus & Acquired Immune Deficiency Syndrome (HIV & AIDS), Syphilis, Gonorrhea,
- 5.2.7. Breast disorder: Mastitis, Breast cancer.
- 5.2.8. Infertility/Subfertility

5.3. Care of eye, ear, nose and throat

- 5.3.1. Eye: Conjunctivitis, Blepharitis, Corneal ulcer, foreign body in eye, Cataract, Glaucoma
- 5.3.2. Ear: Foreign body, Otitis media, Mastoiditis, Meiner's disease
- 5.3.3. Nose: Foreign body, Sinusitis, Epistaxis
- 5.3.4. Throat: Foreign body, Laryngitis, Tonsillitis, Pharyngitis

5.4. Nurse's - responsibilities in helping the individual and family in crisis

5.5. Service affords to the disabled individual during the rehabilitation

5.6. Problem cause by immobility and their prevention

6. Community Nursing

- 6.1. Factors influencing health in Nepal
- 6.2. Elements of primary health care
- 6.3. Five basic principles of Primary Health Care (PHC)
- 6.4. Important and steps of home visit, Community diagnosis
- 6.5. Nursing in community
  - 6.5.1. Maternal Child Health & Family Planning (MCH & FP)
  - 6.5.2. School health
  - 6.5.3. Industrial health Nursing
  - 6.5.4. Mental health Nursing

प्रदेश सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, पब्लिक हेल्थ नर्सिङ्ग समूह, पाँचौं तह पब्लिक हेल्थ नर्स पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 6.5.5. Geriatric Nursing
- 6.5.6. Rehabilitation Nursing
- 6.6. Source of Nutrients
- 6.7. Current nutritional programs in Nepal
  - 6.7.1.1. Vitamin A and K program
  - 6.7.1.2. Iodized salt supplementation program
  - 6.7.1.3. Distribution of iron folate tablet program
  - 6.7.1.4. Promotion of exclusive breast feeding
  - 6.7.1.5. Deworming
  - 6.7.1.6. Sarbottam Pitho
- 6.8. sunaulo hazar din
- 6.9. Communication
- 6.10. Epidemiology concepts of:
  - 6.10.1. Infection, Epidemic, Sporadic & Pandemic
  - 6.10.2. Communicable and non-communicable disease
- 6.11. Immunization
  - 6.11.1. Type of vaccine
  - 6.11.2. Recommended immunization schedule for mothers and children by National Immunization program (NIP)
  - 6.11.3. Cold chain
- 6.12. Various health indicator and statistics
- 6.13. Environmental sanitation
  - 6.13.1. Method of refuse disposal
  - 6.13.2. Transmission of fecal borne disease
- 6.14. Method of sewage disposal
- 6.15. Water-sources and purification of water
- 6.16. Ways and means of public relation
- 6.17. Role of nurses in community organization
- 6.18. Principle, methods and media of health education
- 6.19. Roles and function of the nurses in family health care.
- 6.20. Home delivery: Preparation, Care of the mother, Care of the baby
- 6.21. Family planning
  - 6.21.1. Methods of Family Planning: Behavioral, Chemical, Mechanical, Physiological, Voluntary surgical contraception (VSC)
  - 6.21.2. Family planning counseling
- 6.22. Nutritional Assessment: Under five clinic, Growth chart, MUAC (Mid Upper Arm Circumference)
- 6.23. Nutritional deficiencies diseases: Kwashiorkor, Marasmus, Night blindness, Goiter, Anemia
- 6.24. FCHV Programme

7. Midwifery

- 7.1. Antenatal
  - 7.1.1. Four types of female pelvic and their effect on birth baby
  - 7.1.2. Structure and function of female reproductive organs
  - 7.1.3. Normal reproductive age and menopause

प्रदेश सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, पब्लिक हेल्थ नर्सिङ्ग समूह, पाँचौ तह
पब्लिक हेल्थ नर्स पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 7.1.4. Development of fertilized ovum and foetus
- 7.1.5. Lie, presentation, attitude, denominator, position, presenting part, engagement, station
- 7.1.6. Signs and symptoms of pregnancy
- 7.1.7. Physical examination of Antenatal mother
- 7.1.8. Duration of pregnancy: Calculation of LMP (Last Menstrual Period) and EDD (Expected Date of Delivery) week of gestation
- 7.1.9. Growth of uterus and height in relation to gestation
- 7.1.10. Purpose of Antenatal care.
- 7.1.11. Need of pregnant mother.
- 7.1.12. Nursing management of following condition:
  - 7.1.12.1. Minor disorders of pregnancy
  - 7.1.12.2. Bleeding in pregnancy
  - 7.1.12.3. Major disorders of pregnancy
- 7.1.13. Disease associated with pregnancy
  - 7.1.13.1. Anaemia, cardiac disease, diabetes, tuberculosis, sexually transmitted disease, urinary tract infection
- 7.2. Labour
  - 7.2.1. Labour and its stages
  - 7.2.2. Signs & symptoms of onset of true labour
  - 7.2.3. Normal course of I, II, III stages of labour
  - 7.2.4. Mechanism of Normal labour
  - 7.2.5. Nursing care of mother during each stage of labour
  - 7.2.6. Signs and symptoms of second stage, third stage of labour and its management
  - 7.2.7. Apgar score
  - 7.2.8. Golden minute
  - 7.2.9. Helping baby Breath
  - 7.2.10. Immediate care of New born baby
  - 7.2.11. Signs & Symptoms of separation of placenta
  - 7.2.12. Complications of 3rd and 4th stage of labour
  - 7.2.13. Needs and care of mother and new born
  - 7.2.14. Prolonged labour and its appropriate management
- 7.3. Postnatal
  - 7.3.1. Definition and duration of puerperium
  - 7.3.2. Principles of care in puerperium
  - 7.3.3. Need of postnatal mother
  - 7.3.4. Minor disorders of puerperium
  - 7.3.5. Major disorders of puerperium
  - 7.3.6. Breast feeding
  - 7.3.7. Examination of new born baby
  - 7.3.8. Congenital abnormalities

8. Nursing Care of Children

- 8.1. Definition of terms: Neonate, Infant, Toddler, Preschool, School age, Adolescence
- 8.2. Developmental characteristic and milestone
- 8.3. Adolescent changes and problem

प्रदेश सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, पब्लिक हेल्थ नर्सिङ्ग समूह, पाँचौं तह पब्लिक हेल्थ नर्स पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 8.4. Six major killer diseases: Diarrhea, Measles, Tetanus, Tuberculosis, Malnutrition, Acute Respiratory Infection (ARI)
  - 8.5. Role of nurses in reduction of mortality rate
  - 8.6. Common health problems of children in Nepal and its nursing management and strategy for prevention
    - 8.6.1. Dysentery
    - 8.6.2. Worm infestation
    - 8.6.3. Imperforated anus
    - 8.6.4. Undescended Testis
    - 8.6.5. Phimosis
    - 8.6.6. Hemophilia
    - 8.6.7. Rheumatic fever
    - 8.6.8. Rheumatic heart disease
    - 8.6.9. Hair-lip
    - 8.6.10. Cleft palate
  - 8.7. Common health hazards of children in Nepal and their prevention
- 9. Behavioural Science**
- 9.1. Factors and theories of effective learning
  - 9.2. Characteristic of health individual
  - 9.3. Component of mental health assessment
  - 9.4. Mental health problem in Nepal
  - 9.5. Classification of mental disorders: Psychosis; Neurosis; Personality disorder; Mental retardation
- 10. Leadership and Management in Nursing Planning**
- 10.1. Leadership and management: Leadership style; Factor affecting leadership; Management process
  - 10.2. Delivery of health care services
    - 10.2.1. Organizational structure of Government (Federal, Province & Local) in health services
    - 10.2.2. Integrated health services
    - 10.2.3. Co-operation and collaboration of multisectoral groups and agencies in Nepal
  - 10.3. Health planning
    - 10.3.1. National health planning and concept of national health system
    - 10.3.2. Job Description of different level of nursing personnel / Public health nursing personnel

*****

प्रदेश सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, पब्लिक हेल्थ नर्सिङ्ग समूह, पाँचौं तह पब्लिक हेल्थ नर्स पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र (Paper II):-

सेवा सम्बन्धित कार्य ज्ञान (Job Based-Knowledge)

खण्ड (Section) (A):- ५० अङ्क

1. **Anatomy and Physiology**

- 1.1. Organs and functions of different body system
  - 1.1.1. Skeletal System
  - 1.1.2. Muscular System
  - 1.1.3. Respiratory System
  - 1.1.4. Circulatory System
  - 1.1.5. Digestive System
  - 1.1.6. Urinary System
  - 1.1.7. Reproductive System
  - 1.1.8. Nervous System
  - 1.1.9. Structure and functions of skin
  - 1.1.10. Endocrine System
- 1.2. Body temperature regulation
  - 1.2.1. Conduction; Convection; Radiation
- 1.3. Organisms and parasites
  - 1.3.1. Virus; Bacteria; Protozoa; Helminthes; Fungi
- 1.4. Factors affecting microorganisms
  - 1.4.1. Aerobic; Anaerobic; Temperature; Humidity; Nutrients
- 1.5. Mechanism of acid-base balance
  - 1.5.1. Electrolyte
  - 1.5.2. Relationship with respiration
  - 1.5.3. Relation with excretion
- 1.6. Fluid and electrolyte replacement
  - 1.6.1. Oral rehydration solution
  - 1.6.2. Intra venous therapy
- 1.7. Pharmacokinetics
  - 1.7.1. Absorption, Distribution, Metabolism & Excretion of drugs
- 1.8. Drugs acting on endocrine system
  - 1.8.1. Insulin
  - 1.8.2. Oral hypoglycemic drug
  - 1.8.3. Male and female sex hormone
- 1.9. Uses of essential drugs in Nepal

2. **Fundamentals of Nursing**

3.

- 3.1. Basic needs of clients - Maslow's Hierarchy of need
- 3.2. Nursing process
- 3.3. Procedure used in Physical Assessment
- 3.4. Routes of administration of drug; Oral & Parental
- 3.5. First aid treatment: Drowning; Bites; Choking; Hemorrhage; Poisoning; Burn
- 3.6. Purpose, principle and methods of sterilization of different goods

प्रदेश सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, पब्लिक हेल्थ नर्सिङ्ग समूह, पाँचौं तह पब्लिक हेल्थ नर्स पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 3.7. Roles and responsibilities of nurses
- 3.8. National and international professional organization and its code of ethic
  - 3.8.1. International Council of Nurses (ICN)
  - 3.8.2. Nepal Nursing Council (NNC)
- 3.9. Stress and coping with stress
4. **Nursing care of the Adult**
  - 4.1. Medical/surgical nursing management of the disease condition in different body system
    - 4.1.1. Nervous System: Meningitis, Encephalitis, Tetanus, Poliomyelitis, Epilepsy, Parkinson disease, Spinal cord injury, Head injury
    - 4.1.2. Respiratory System: Pleurisy, Pneumothorax, Influenza, Chronic Obstructive Pulmonary Disease (COPD), Pneumonia, Pulmonary TB, Bronchial Asthma, Pulmonary embolism
    - 4.1.3. Urinary system: Urinary Tract Infection (UTI), Nephrotic syndrome, Renal calculi, Renal failure, Prostatic hyperplasia
    - 4.1.4. Digestive System: Peptic ulcer, Esophageal varices, Hernias, Appendicitis, Intestinal obstruction, Peritonitis, Tuberculosis of Abdomen, Ulcerative colitis, Hemorrhoids, Hepatitis, Cirrhosis of liver, Cholecystitis, Pancreatitis
    - 4.1.5. Cardiovascular System: Congestive cardiac failure, Angina pectoris, Cardiac arrest, Varicose vein, Blood diseases (leukemia, hemophilia, Anemia).
    - 4.1.6. Endocrine disorders: Hyper and hypothyroidism, Diabetes insipidus, Diabetes mellitus
  - 4.2. Nursing care of gynecological & breast disorder
    - 4.2.1. Disorder of uterine bleeding
    - 4.2.2. Cystocele and Rectocele
    - 4.2.3. Uterine prolapse
    - 4.2.4. Vesico - Vaginal Fistula (VVF)
    - 4.2.5. Infection of genital tract
    - 4.2.6. Sexually Transmitted Disease (STD): Human Immune Deficiency Virus & Acquired Immune Deficiency Syndrome (HIV & AIDS), Syphilis, Gonorrhoea,
    - 4.2.7. Breast disorder: Mastitis, Breast cancer.
    - 4.2.8. Infertility/Subfertility
  - 4.3. Care of eye, ear, nose and throat
    - 4.3.1. Eye: Conjunctivitis, Blepharitis, Corneal ulcer, foreign body in eye, Cataract, Glaucoma
    - 4.3.2. Ear: Foreign body, Otitis media, Mastoiditis, Meiner's disease
    - 4.3.3. Nose: Foreign body, Sinusitis, Epistaxis
    - 4.3.4. Throat: Foreign body, Laryngitis, Tonsillitis, Pharyngitis
  - 4.4. Nurse's - responsibilities in helping the individual and family in crisis
  - 4.5. Service affords to the disabled individual during the rehabilitation
  - 4.6. Problem cause by immobility and their prevention

खण्ड ख (Section - B): ५० अङ्क

5. Community Nursing

- 5.1. Factors influencing health in Nepal
- 5.2. Elements of primary health care

प्रदेश सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, पब्लिक हेल्थ नर्सिङ्ग समूह, पाँचौ तह पब्लिक हेल्थ नर्स पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 5.3. Five basic principles of Primary Health Care (PHC)
- 5.4. Important and steps of home visit, Community diagnosis
- 5.5. Nursing in community
  - 5.5.1. Maternal Child Health & Family Planning (MCH & FP)
  - 5.5.2. School health
  - 5.5.3. Industrial health Nursing
  - 5.5.4. Mental health Nursing
  - 5.5.5. Geriatric Nursing
  - 5.5.6. Rehabilitation Nursing
- 5.6. Source of Nutrients
- 5.7. Current nutritional programs in Nepal
  - 5.7.1.1. Vitamin A and K program
  - 5.7.1.2. Iodized salt supplementation program
  - 5.7.1.3. Distribution of iron folate tablet program
  - 5.7.1.4. Promotion of exclusive breast feeding
  - 5.7.1.5. Deworming
  - 5.7.1.6. Sarbottam Pitho
- 5.8. Communication
- 5.9. Epidemiology concepts of:
  - 5.9.1. Infection, Epidemic, Sporadic & Pandemic
  - 5.9.2. Communicable and non-communicable disease
- 5.10. Immunization
  - 5.10.1. Type of vaccine
  - 5.10.2. Recommended immunization schedule for mothers and children by National Immunization program (NIP)
  - 5.10.3. Cold chain
- 5.11. Various health indicator and statistics
- 5.12. Environmental sanitation
  - 5.12.1. Method of refuse disposal
  - 5.12.2. Transmission of fecal borne disease
- 5.13. Method of sewage disposal
- 5.14. Water-sources and purification of water
- 5.15. Ways and means of public relation
- 5.16. Role of nurses in community organization
- 5.17. Principle, methods and media of health education
- 5.18. Roles and function of the nurses in family health care.
- 5.19. Home delivery: Preparation, Care of the mother, Care of the baby
- 5.20. Family planning
  - 5.20.1. Methods of Family Planning: Behavioral, Chemical, Mechanical, Physiological, Voluntary surgical contraception (VSC)
  - 5.20.2. Family planning counseling
- 5.21. Nutritional Assessment: Under five clinic, Growth chart, MUAC (Mid Upper Arm Circumference)
- 5.22. Nutritional deficiencies diseases: Kwashiorkor, Marasmus, Night blindness, Goiter, Anemia
- 5.23. FCHV Programmer

6. Midwifery

प्रदेश सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, पब्लिक हेल्थ नर्सिङ्ग समूह, पाँचौं तह पब्लिक हेल्थ नर्स पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

6.1. Antenatal

- 6.1.1. Four types of female pelvic and their effect on birth baby
- 6.1.2. Structure and function of female reproductive organs
- 6.1.3. Normal reproductive age and menopause
- 6.1.4. Development of fertilized ovum and foetus
- 6.1.5. Lie, presentation, attitude, denominator, position, presenting part, engagement, station
- 6.1.6. Signs and symptoms of pregnancy
- 6.1.7. Physical examination of Antenatal mother
- 6.1.8. Duration of pregnancy: Calculation of LMP (Last Menstrual Period) and EDD (Expected Date of Delivery) week of gestation
- 6.1.9. Growth of uterus and height in relation to gestation
- 6.1.10. Purpose of Antenatal care.
- 6.1.11. Need of pregnant mother.
- 6.1.12. Nursing management of following condition:
  - 6.1.12.1. Minor disorders of pregnancy
  - 6.1.12.2. Bleeding in pregnancy
  - 6.1.12.3. Major disorders of pregnancy
- 6.1.13. Disease associated with pregnancy
  - 6.1.13.1. Anaemia, cardiac disease, diabetes, tuberculosis, sexually transmitted disease, urinary tract infection

6.2. Labour

- 6.2.1. Labour and its stages
- 6.2.2. Signs & symptoms of onset of true labour
- 6.2.3. Normal course of I, II, III stages of labour
- 6.2.4. Mechanism of Normal labour
- 6.2.5. Nursing care of mother during each stage of labour
- 6.2.6. Signs and symptoms of second stage, third stage of labour and its management
- 6.2.7. Apgar score
- 6.2.8. Immediate care of New born baby
- 6.2.9. Signs & Symptoms of separation of placenta
- 6.2.10. Complications of 3rd and 4th stage of labour
- 6.2.11. Needs and care of mother and new born
- 6.2.12. Prolonged labour and its appropriate management

6.3. Postnatal

- 6.3.1. Definition and duration of puerperium
- 6.3.2. Principles of care in puerperium
- 6.3.3. Need of postnatal mother
- 6.3.4. Minor disorders of puerperium
- 6.3.5. Major disorders of puerperium
- 6.3.6. Breast feeding
- 6.3.7. Examination of new born baby
- 6.3.8. Congenital abnormalities

7. Nursing Care of Children

- 7.1. Definition of terms: Neonate, Infant, Toddler, Preschool, School age, Adolescence

प्रदेश सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, पब्लिक हेल्थ नर्सिङ्ग समूह, पाँचौं तह पब्लिक हेल्थ नर्स पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 7.2. Developmental characteristic and milestone
- 7.3. Adolescent changes and problem
- 7.4. Six major killer diseases: Diarrhea, Measles, Tetanus, Tuberculosis, Malnutrition, Acute Respiratory Infection (ARI)
- 7.5. Role of nurses in reduction of mortality rate
- 7.6. Common health problems of children in Nepal and its nursing management and strategy for prevention
  - 7.6.1. Dysentery
  - 7.6.2. Worm infestation
  - 7.6.3. Imperforated anus
  - 7.6.4. Undescended Testis
  - 7.6.5. Phimosi
  - 7.6.6. Hemophilia
  - 7.6.7. Rheumatic fever
  - 7.6.8. Rheumatic heart disease
  - 7.6.9. Hair-lip
  - 7.6.10. Cleft palate
- 7.7. Common health hazards of children in Nepal and their prevention

8. Behavioural Science

- 8.1. Factors and theories of effective learning
- 8.2. Characteristic of health individual
- 8.3. Component of mental health assessment
- 8.4. Mental health problem in Nepal
- 8.5. Classification of mental disorders: Psychosis; Neurosis; Personality disorder; Mental retardation

9. Leadership and Management in Nursing Planning

- 9.1. Leadership and management: Leadership style; Factor affecting leadership; Management process
- 9.2. Delivery of health care services
  - 9.2.1. Organizational structure of Government (Federal, Province & Local) in health services
  - 9.2.2. Integrated health services
  - 9.2.3. Co-operation and collaboration of multisectoral groups and agencies in Nepal
- 9.3. Health planning
  - 9.3.1. National health planning and concept of national health system
  - 9.3.2. Job Description of different level of nursing personnel / Public health nursing personnel

प्रदेश लोक सेवा आयोग
लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत वन सेवा, बोटानी समूह, पाँचौ तह, बोटानी प्राविधिक वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा:— यस पाठ्यक्रम योजनालाई निम्न दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।

प्रथम चरण:- लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क:- २००

द्वितीय चरण:- अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क:- ३०

प्रथम चरण:- लिखित परीक्षा योजना (Written Examination)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		प्रश्न संख्या × अङ्कभार	समय
प्रथम	सामान्यज्ञान र सार्वजनिक व्यवस्थापन (General Awareness & Public Management)	१००	४०	वस्तुगत (Objective)	बहुवैकल्पिक (MCQs)	२० प्रश्न × २ अङ्क = ४०	४५ मिनेट
	सेवा सम्बन्धी कार्य ज्ञान (Job Based-Knowledge)					३० प्रश्न × २ अङ्क = ६०	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी कार्य ज्ञान (Job Based-Knowledge)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	छोटो उत्तर (Short Answer) लामो उत्तर (Long Answer)	१२ प्रश्न × ५ अङ्क = ६० ४ प्रश्न × १० अङ्क = ४०	२ घण्टा १५ मिनेट

द्वितीय चरण:-

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक अन्तर्वार्ता (Oral Interview)

द्रष्टव्य:-

२७. यो पाठ्यक्रम योजनालाई प्रथम चरण र द्वितीय चरण गरी दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।
२८. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।
२९. लिखित परीक्षामा यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिनेछ ।

प्रथम पत्र	खण्ड क			खण्ड ख				
	१	२	३	४	५	६	७	८
एकाइ	१	२	३	४	५	६	७	८
प्रश्न संख्या	१०	१०	८	७	७	५	२	१
द्वितीय पत्रका एकाइ	खण्ड क			खण्ड ख				
	१	२	३	४	५	६		
प्रश्न संख्या	६ प्रश्न × ५ अङ्क = ३० अङ्क र २ प्रश्न × १० अङ्क = २० अङ्क			६ प्रश्न × ५ अङ्क = ३० अङ्क र २ प्रश्न × १० अङ्क = २० अङ्क				

३०. वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
३१. प्रथम पत्र र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टा छुट्टै हुनेछ । तर एकैदिनमा परीक्षा सञ्चालन हुनेछ ।
३२. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको विज्ञापन हुदाँका वखत (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
३३. प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत वन सेवा, बोटानी समूह, पाँचौ तह, बोटानी प्राविधिक वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

३४. बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको मेमोरीयुक्त बिद्युतीय उपकरणहरू जस्तै: क्याल्कुलेटर मोबाइल फोन, स्मार्ट घडी लगायतका कुनै पनि बस्तुहरू प्रयोग गर्न पाइने छैन।
३५. विषयगत प्रश्नहरूको हकमा तोकिएको अंकको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुईभन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिनेछ।
३६. परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्क भार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिइए अनुसार हुनेछ।
३७. विषयगत प्रश्न हुने पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टा-छुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन्। परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नु पर्नेछ।
३८. यसभन्दा अगाडि लागु भएको माथी उल्लेखित सेवा समूह/उपसमूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ।
३९. पाठ्यक्रम लागू मिति:--

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत वन सेवा, बोटानी समूह, पाँचौ तह, बोटानी प्राविधिक वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र (Paper I):

सामान्य ज्ञान र सार्वजनिक व्यवस्थापन तथा सेवा सम्बन्धी कार्य-ज्ञान

खण्ड क (Section A):-

सामान्य ज्ञान र सार्वजनिक व्यवस्थापन
(General Awareness & Public Management)
(२० प्रश्न × २ अङ्क = ४० अङ्क)

5. सामान्य ज्ञान (General Awareness)

- ५.१. नेपालको भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक स्रोत र साधनहरू
- ५.२. नेपालको ऐतिहासिक, सांस्कृतिक र सामाजिक अवस्था सम्बन्धी जानकारी
- ५.३. लुम्बिनी प्रदेशको भौगोलिक, ऐतिहासिक, सांस्कृतिक र सामाजिक अवस्था सम्बन्धी जानकारी
- ५.४. नेपालको आर्थिक अवस्था र चालु आवधिक योजना सम्बन्धी जानकारी
- ५.५. लुम्बिनी प्रदेशको आर्थिक अवस्था र चालु आवधिक योजना सम्बन्धी जानकारी
- ५.६. जैविक विविधता, दिगो विकास, वातावरण, प्रदुषण, जलवायु परिवर्तन र जनसंख्या व्यवस्थापन
- ५.७. मानव जीवनमा प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने विज्ञान र प्रविधिका महत्वपूर्ण उपलब्धिहरू
- ५.८. जनस्वास्थ्य, रोग, खाद्य र पोषण सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- ५.९. नेपालको संविधान (भाग १ देखि ५ सम्म र अनुसूचीहरू)
- ५.१०. संयुक्त राष्ट्रसंघ र यसका विशिष्टीकृत संस्था सम्बन्धी जानकारी
- ५.११. क्षेत्रीय संगठन (सार्क, बिमस्टेक, आसियान र युरोपियन संघ) सम्बन्धी जानकारी
- ५.१२. राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक गतिविधिहरू

6. सार्वजनिक व्यवस्थापन (Public Management) (१० प्रश्न × २ अङ्क = २० अङ्क)

- ६.१. कार्यालय व्यवस्थापन (Office Management)
  - ६.१.१. कार्यालय: (Office) परिचय, महत्व, कार्य र प्रकार
  - ६.१.२. सहायक कर्मचारीका कार्य र गुणहरू
  - ६.१.३. कार्यालय स्रोत साधन (Office Resources): परिचय र प्रकार
  - ६.१.४. कार्यालयमा सञ्चारको महत्व, किसिम र साधन
  - ६.१.५. कार्यालय कार्यविधि (Office Procedure) पत्र व्यवहार (Correspondence), दर्ता र चलानी (Registration & Dispatch), परिपत्र (Circular), तोक आदेश (Order), टिप्पणी लेखन र टिप्पणी तयार गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू
  - ६.१.६. अभिलेख व्यवस्थापन (Record Management)
- ६.२. निजामती सेवा ऐन र नियमावलीमा भएका देहायका व्यवस्थाहरू
  - ६.२.१. निजामती सेवा, प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवाको गठन, संगठन संरचना, पदपूर्ति गर्ने तरिका र प्रक्रियाहरू
  - ६.२.२. कर्मचारीको नियुक्ति, सरुवा, बढुवा, बिदा, विभागीय सजाय र अवकाश
  - ६.२.३. कर्मचारीले पालन गर्नुपर्ने आचरण र कर्तव्यहरू
- ६.३. सरकारी बजेट, लेखा र लेखापरीक्षण प्रणाली सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- ६.४. सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अर्थ, सेवा प्रवाह गर्ने निकाय, तरिका र माध्यमहरू
- ६.५. संवैधानिक निकाय सम्बन्धी जानकारी
- ६.६. मानव अधिकार, सुशासन र सूचनाको हक सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- ६.७. सार्वजनिक बडापत्र (Public Charter) महत्व र आवश्यकता

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत वन सेवा, बोटानी समूह, पाँचौ तह, बोटानी प्राविधिक वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ६.८. व्यवस्थापनको अवधारणा तथा सार्वजनिक व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, समन्वय, निर्णय प्रक्रिया, उत्प्रेरणा र नेतृत्व सम्बन्धी जानकारी
- ६.९. मानवीय मूल्य मान्यता (Human Values), नागरिक कर्तव्य र दायित्व तथा अनुशासन
- ६.१०. Basics of Computer Science (MS Word, Excel, Power Point)
- ६.११. सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- ६.१२. वातावरण संरक्षण ऐन, २०७७ र वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ (लुम्बिनी प्रदेश)
- ६.१३. सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी प्रदेश नियमावली, २०७६

खण्ड ख (Section B):-

सेवा सम्बन्धी कार्य ज्ञान

(Job Based-Knowledge)

(३० प्रश्न * २ अङ्क = ६० अङ्क)

१ Structure and Physiology

- १.१ The cell: Fine structure of the plant cell (Plasma membrane, Chloroplast, mitochondria, endoplasmic reticulum and nucleus).
- १.२ The Tissue: Classification of tissues, internal structure of dicot and monocot root, stem and leaf.
- १.३ Diffusion, Osmosis, water and mineral Transportation, Mechanism of stomatal opening and closing.
- १.४ Translocation and food storage: translocation pathway, Mechanism of translocation, food storage in seeds and vegetative organs.
- १.५ Photosynthesis: Importance of photosynthesis, Photosynthetic pigments, Mechanism of photosynthesis, Carbon dioxide assimilation, stages in photosynthesis, the light and dark reaction, Factors affecting the rate of photosynthesis, Limiting factors.
- १.६ Respiration: Adenosine triphosphate, Respiratory Quotient, and Mechanism of respiration, factors affecting rate of respiration.
- १.७ Growth: germination of seeds and dormancy, site of growth, phase of growth, measurement of growth, factors affecting growth and growth hormones.
- १.८ Response: Tropic and nastic movement in plants, the physiology of flowering, photoperiodism and vernalization

२ Genetics

- २.१ Genetic materials: Introduction to Genetics and genetic materials, composition, structure and function of DNA and RNA, DNA replication, Introduction of genetic code.
- २.२ Mendelian genetics: General terminology, Mendel's experiment, laws of inheritance, gene interactions (incomplete dominance, co-dominance).
- २.३ Linkage and crossing over: concept and types of linkage (complete and incomplete), sex linked inheritance (colour blindness in man, eye colour inheritance in Drosophila) concept and significance of crossing over.
- २.४ Mutation and polyploidy: Concept, type (gene mutation and chromosomal mutation, importance of mutation (positive and negative), polyploidy (origin and significance).

३ Diversity of Plant

- ३.१ Principles of classification artificial, natural and phylogenetic systems of classification, binomial nomenclature, outline classification of the plant kingdom. Study of the characteristics of the following families of the plant family cruciferae, papilionaceae, solanaceae, Liliaceae.

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत वन सेवा, बोटानी समूह, पाँचौ तह, बोटानी प्राविधिक वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ३.२ Virus: Characteristics, structure and life cycle of viruses with special reference of bacteriophage.
  - ३.३ Bacteria: Characteristics, shape of bacteria, classification of bacteria, nutrition, respiration and reproduction of bacteria, importance of bacteria.
  - ३.४ Algae: Structure and life cycle with special reference to spirogyra.
  - ३.५ Fungi :
    - ३.५.१ Yeast: structure, significance of life cycle, alcoholic fermentation.
    - ३.५.२ Rhizopus nigricans: structure and life cycle
  - ३.६ Bryophyta : Funaria (Morphology, significance of life cycle with special reference to alternation of generation)
  - ३.७ Pteridophyta: Dryopteris and Selaginella (Morphology, significance of life cycle with special reference to alternation of generation).
  - ३.८ Gymnosperm : Pinus - Structure, significance of life cycle
- ४ **General**
- ४.१ Types of Vegetation in Nepal.
  - ४.२ Medicinal and aromatic plants of Nepal with reference to:
    - ४.२.१ Jatamansi (*Nardostachys grandiflora*)
    - ४.२.२ Sarpagandha (*Rauwolfia serpentina*)
    - ४.२.३ Sugandh kokila (*Cinnamomum glaucesens*)
    - ४.२.४ Lemon grass (*Cymbopogon flexuosus*)
    - ४.२.५ Citronella (*Cymbopogon winterianus*)
  - ४.३ Common Orchids of Nepal
  - ४.४ Common Ornamental plants of Nepal
  - ४.५ Biotechnology: Introduction, tissue culture, plant breeding, disease resistance plants, genetic engineering and genetically modified organisms (GMOs), application.
- ५ **Laboratory and field techniques used in taxonomical, cytological, anatomical, physiological and ecological studies.**
- ६ **Climate change.**

*****

द्वितीय पत्र (Paper II):

सेवा सम्बन्धी कार्य-ज्ञान (Job Based- Knowledge)

खण्ड क (Section A):-

५० अङ्क

1. **Structure and Physiology**

- 1.1. The cell: Fine structure of the plant cell (Plasma membrane, Chloroplast, mitochondria, endoplasmic reticulum and nucleus).
- 1.2. The Tissue: Classification of tissues, internal structure of dicot and monocot root, stem and leaf.
- 1.3. Diffusion, Osmosis, water and mineral Transportation, Mechanism of stomatal opening and closing.
- 1.4. Translocation and food storage: translocation pathway, Mechanism of translocation, food storage in seeds and vegetative organs.
- 1.5. Photosynthesis: Importance of photosynthesis, Photosynthetic pigments, Mechanism of photosynthesis, Carbon dioxide assimilation, stages in photosynthesis, the light and dark reaction, Factors affecting the rate of photosynthesis, Limiting factors.

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत वन सेवा, बोटानी समूह, पाँचौ तह, बोटानी प्राविधिक वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 1.6. Respiration: Adenosine triphosphate, Respiratory Quotient, and Mechanism of respiration, factors affecting rate of respiration.
- 1.7. Growth: germination of seeds and dormancy, site of growth, phase of growth, measurement of growth, factors affecting growth and growth hormones.
- 1.8. Response: Tropic and nastic movement in plants, the physiology of flowering, photoperiodism and vernalization
2. **Genetics**
  - 2.1. Genetic materials: Introduction to Genetics and genetic materials, composition, structure and function of DNA and RNA, DNA replication, Introduction of genetic code.
  - 2.2. Mendelian genetics: General terminology, Mendel's experiment, laws of inheritance, gene interactions (incomplete dominance, co-dominance).
  - 2.3. Linkage and crossing over: concept and types of linkage (complete and incomplete), sex linked inheritance (colour blindness in man, eye colour inheritance in Drosophila) concept and significance of crossing over.
  - 2.4. Mutation and polyploidy: Concept, type (gene mutation and chromosomal mutation, importance of mutation (positive and negative), polyploidy (origin and significance).
3. **Diversity of Plant**
  - 3.1. Principles of classification artificial, natural and phylogenetic systems of classification, binomial nomenclature, outline classification of the plant kingdom. Study of the characteristics of the following families of the plant family cruciferae, papilionaceae, solanaceae Liliaceae.
  - 3.2. Virus: Characteristics, structure and life cycle of viruses with special reference of bacteriophage.
  - 3.3. Bacteria: Characteristics, shape of bacteria, classification of bacteria, nutrition, respiration and reproduction of bacteria, importance of bacteria.
  - 3.4. Algae: Structure and life cycle with special reference to spirogyra.
  - 3.5. Fungi :
    - 3.5.1. Yeast: structure, significance of life cycle, alcoholic fermentation.
    - 3.5.2. Rhizopus nigricans: structure and life cycle
  - 3.6. Bryophyta : Funaria (Morphology, significance of life cycle with special reference to alternation of generation)
  - 3.7. Pteridophyta: Dryopteris and Selaginella (Morphology, significance of life cycle with special reference to alternation of generation).
  - 3.8. Gymnosperm : Pinus - Structure, significance of life cycle
4. **General**
  - 4.1. Types of Vegetation in Nepal.
  - 4.2. Medicinal and aromatic plants of Nepal with reference to:
    - 4.2.1. Jatamansi (*Nardostachys grandiflora*)
    - 4.2.2. Sarpagandha (*Rauwolfia serpentina*)
    - 4.2.3. Sugandh kokila (*Cinnamomum glaucesens*)
    - 4.2.4. Lemon grass (*Cymbopogon flexuosus*)
    - 4.2.5. Citronella (*Cymbopogon winterianus*)
  - 4.3. Common Orchids of Nepal
  - 4.4. Common Ornamental plants of Nepal
  - 4.5. Biotechnology: Introduction, tissue culture, plant breeding, disease resistance plants, genetic engineering and genetically modified organisms (GMOs), application.
5. **Laboratory and field techniques used in taxonomical, cytological, anatomical, physiological and ecological studies.**
6. **Climate change.**

*****